

Too Valijakompass koolitundi!

Jaanuarikuust on Eesti Rahvusringhäälingu valimisportaalil üleval poliitiliste vaadete analüüsimiseks ning võrdlemiseks loodud Valijakompass. Valijakompassi näol ei ole tegu mänguga - kompassi küsimustele täitmine võtab aega ja see võib esialgu näida keerulisena, ent nii see peabki olema! Elus õpime kõige enam neist olukordadest, mis panevad meid mõnevõrra ebamugavasse situatsiooni ning just see muudab kompassi suurepäraseks õppevahendiks.

Koostöös e-Riigi Akadeemiaga loodud Valijakompass pakub ohtralt võimalusi enda harimiseks ja arendamiseks ning annab tunnistust sellest, et poliitika ei seisne pelgalt kõlavates loosungites. Valijakompass on kasutatav näitliku õppevahendina, mis aitab meil kodanikena mõista erinevate poliitiliste vaidluskohtade värvikirevat spektrit. Mängulisuse ning interaktiivsusega aitab kompass suurendada noorte huvi poliitika vastu ning on seetõttu edukalt rakendatav ka ühiskonnaõpetuse tundides.

Valijakompassi on koostanud oma ala eksperdid ning tegu on teaduslikel alustel toimiva tööriistaga, mis ei ole poliitiliselt kallutatud. Seetõttu ei pea Valijakompassi koolis kasutades kartma, et tegemist võib olla ühe või teise erakonna poolt suunatud ettevõtmise või ettemääratud tulemusega.

Valijakompassi kasutades tuleb esmalt vastata kolmekümnele küsimusele ning seejärel saad anda hinnangu sellele, millist neist küsimustest vastaja tegelikult tähtsaks peab, ning millised teemad on väiksema tähtsusega. Valijakompassi koolitunnis kasutades tasub juhtida õpilaste tähelepanu sellele, et ühegi küsimuse puhul ei ole olemas õigeid ega valesid vastuseid – meie poliitilisel maastikul on iga küsimuse lõikes erakondi, mis jäävad ühte või teise äärmusesse.

Selgitamist vajab ehk seegi, milleks on vajalik väidete kaalumine. Kaalude lisamine aitab kaardistada küsimused, mis vastaja jaoks näivad ebaolulised ning pakuvad võimalust märkida ära näiteks need küsimused, mille puhul vastaja on oma otsuse suhtes kõhklev. Kuigi küsimusi on üsna palju ja kõigi sammude põhjalik läbimine võib võtta aega, on ainult sellise põhjalikkusega võimalik saada tõetruud pilti sellest, millised on vastaja vaated võrreldes kandideerivate erakondade omadega. Kaalude lisamine võib saadavat tulemust märkimisväärselt muuta.

Et säilitada kompassi tõsiseltvõetavust, ei ole küsimusi äärmusteni lihtsustatud ning seetõttu võivad need vajada õpetajapoolset selgitust ning valmisolekut diskussiooniks. Kui see on esimene kord elus, mil noor mõtleb Eesti maksu- või julgeolekupoliitikale, võib tekkida nõutu tunne. Selleks, et noorel ei tekiks abitut tunnet, tasub pakkuda selgitusi ning kutsuda noori üles arutlema selle üle, millised on need valikud, mis ühe või teise väitega poliitilises plaanis seonduvad.

Saadud tulemusi on võimalik seisukohtade kaupa analüüsida – juhul kui tulemus näib ootamatu, on võimalik kindlaks teha see, milliste küsimuste lõikes tulemused oodatust kõige rohkem erinesid. Visuaalne erakondade „kaart“ pakub võimalust analüüsida skemaatiliselt seda, millised erakonnad on vasak- või parempoolsed, millised konservatiivsed või liberaalsed.

Valijakompass pakub värskendavat vaheldust, kutsudes meid üles mõtlema sellele, mis ehk klantsplakatitelt silma ei paistagi; nimelt sellele, et tegelikkuses püüdleb iga partei selle poole, et muuta elu Eestis paremaks, iseasi mil moel või mis hinnaga.

Valijakompass valmis e-Riigi Akadeemia eestvedamisel koostöös ERR-i ja Euroopa Ülikooli Instituudi doktorant Kristjan Vassiliga. Projekti rahastas Avatud Eesti Fond.

<http://valijakompass.err.ee/>

Kristina Reinsalu, e-Riigi Akadeemia, Valijakompassi projekti juht